

Brigida Concerten 2020

29 augustus 16.15 uur

Tjeerd van der Ploeg

Zaterdag 29 augustus 2020, 16.15 uur

Tjeerd van der Ploeg, orgel

Louis Vierne
(1870 - 1937)

- Uit: *Trois improvisations pour orgue*
1. Marche épiscopale
gereconstrueerd door Maurice Duruflé

- Uit: *Pièces de Fantaisie* (1926-1927)
1. Dédicace, Op. 54
2. Impromptu, Op. 54
2. Andantino, Op. 51
1. Prélude, Op. 51
6. Marche nuptiale, Op. 51

Leo Sowerby
(1895 - 1968)

- Uit: *Suite for Organ* (1934)
1. Chorale and Fugue

Camille Saint-Saëns
(1835 - 1921)

- *Troisième Fantaisie*, Op. 157 (1919)

Charles Tournemire
(1870 - 1939)

- Uit: *L'Orgue Mystique* (1927-1932):
Dominica XVII post Pentecosten, No.44:
- Prélude à l'Introït
- Offertoire
- Élévation
- Communion
- Choral Alleluatique No. 2

Tjeerd van der Ploeg

Tjeerd van der Ploeg (1958) is sinds 2002 werkzaam als organist en dirigent aan de St. Christoforuskerk in het Noordhollandse Schagen. Zijn concertrepertoire omvat vrijwel de gehele breedte van de orgelliteratuur. Hij maakte cd opnamen met onder andere werken van Herbert Howells, Charles Tournemire en J.S. Bach. Wegens zijn verdiensten voor de Franse orgelliteratuur werd hem de Zilveren Medaille van de Société Académique 'Arts, Sciences et Lettres' te Parijs toegekend. Tjeerd van der Ploeg studeerde hoofdvak orgel in Leeuwarden bij Piet Post en Jan Jongepier en in Amsterdam bij Jacques van Oortmerssen aan het Sweelinck Conservatorium, waar hij in 1985 het einddiploma solospel voor orgel behaalde.

Ook behaalde hij diploma's koördirectie, kerkmuziek en een aantekening voor improvisatie. Hij publiceerde artikelen over oude Spaanse componisten, waaronder Pablo Bruna en Francisco Correa de Arauxo en over Engelse en Franse orgelmuziek. Tjeerd van der Ploeg concerteerde in diverse Europese landen en de Verenigde Staten. Tijdens de zondagmiddagconcerten in de St. Christoforuskerk in Schagen met het beroemde Nicholson-orgel, brengt hij een groot deel van de romantische orgelliteratuur tot klinken waaronder muziek van Reger, Karg-Elert, Franck, Widor, Vierne Dupré en natuurlijk het Engels romantische repertoire. Zie www.nicholsonschagen.nl.

TOELICHTING

Zij zaten naast elkaar in de orgelklas van César Franck: *Louis Vierne* en *Charles Tournemire*. Na de dood van hun geliefde orgelmeester in 1890 werd Charles-Marie Widor diens opvolger. Widor hield er een streng regiem op na waardoor Vierne en Tournemire verzuchtten: "Nous ne savons donc rien" (wij kunnen er dus niets van). Men zou verwachten dat Vierne en Tournemire, aangezien ze hetzelfde studietraject doorliepen, stilistisch op elkaar zouden lijken maar dat is niet zo. Terwijl Vierne de symfonische traditie van Widor voortzette, keerde Tournemire zich daar steeds meer van af.

Het openingsstuk van vanmiddag geeft een indruk van de improvisatiestijl van **Louis Vierne**. Het werd van een bestaande opname genoteerd door Maurice Duruflé. De *Pièces de Fantaisie* werden gepubliceerd in vier Suites. Het zijn stukken die verwant zijn aan de karakterstukken zoals die zo talrijk voor de piano geschreven zijn. De Première Suite werd voor het eerst uitgevoerd door Vierne tijdens zijn eerste Amerikaanse tournee in 1927. Het is heel goed mogelijk en zelfs heel waarschijnlijk dat Vierne bij het concert dat hij in Chicago gaf kennismaakte met de veel jongere Leo Sowerby.

Leo Sowerby werd geboren in Grand Rapids, Michigan (USA) in 1895. Hij studeerde aan het American Conservatory of Music en kreeg eerste bekendheid vanaf 1913 toen zijn vioolconcert werd uitgevoerd door het Chicago Symphony Orchestra. Sowerby was de eerste Amerikaan die de Prix de Rome verwerfde. In 1927 werd hij organist van de St. James's Episcopal Church van Chicago (tot 1962). Vanwege zijn grote betekenis voor de kerkmuziek werd hij 'Dean of American church music' genoemd. Zijn enorme output bestaat uit ongeveer 500 werken waaronder veel voor koor en orgel en orgel solo. In Nederland is zijn werk nauwelijks bekend.

Keren we weer terug in Parijs en in de tijd.

Om verandering te brengen in de belabberde situatie waarin de Parijse kerkmuziek verkeerde werd in 1853 de *École Niedermeyer* opgericht. Oude polyfonie, gregoriaans en kerkmuzikale vakken stonden op het lesrooster. De vernieuwde belangstelling voor het gregoriaans en daarmee samenhangend de herontdekking van de oude kerktoneelsoorten brachten vernieuwing teweeg bij de nieuwe generatie componisten.

Bij **Camille Saint-Saëns**, vanaf 1861 tot 1865 pianodocent aan dit instituut, is deze beïnvloeding al te horen, zeker ook bij zijn leerlingen waaronder Eugène Gigout en Gabriel Fauré (en vervolgens bij Ravel, leerling van Fauré, en Claude Debussy).

In zekere zin moeten we de figuur van **Charles Tournemire** in het licht van deze ontwikkeling zien. Tournemire zag zijn taak als organist primair in dienst van de liturgie. Zijn belangrijkste werk waaraan hij vijf jaar werkte is *l' Orgue Mystique*. Het bestaat uit meer dan duizend (!) pagina's muziek gebaseerd op de wisselende gregoriaanse gezangen van het kerkelijk jaar. Voor iedere zon- of feestdag waarop het orgel bespeeld wordt (de veertigdagentijd en drie van de vier zondagen van de Advent vallen er buiten) is er een compleet officie die de betreffende gezangen muzikaal becommentariëren. Vanmiddag hoort u één van de 51 delen.

Het jaar 2020 is voor onze stichting heel anders dan voorgaande jaren. Wij hebben gemeend om u, ondanks de coronagolf, toch enkele kerkconcerten aan te moeten bieden. Vandaag is het laatste van twee concerten, en speelt *Tjeerd van der Ploeg* voor u. Het adventsconcert kan niet doorgaan, maar wij bezinnen ons op een digitale uitending van de muziek van De Jong & De Jong. Laat ons gerust weten wat u daarvan vindt.

Wij doen ons best om de overheidsvoorschriften inzake corona op te volgen. Dat heeft ertoe geleid dat wij dit jaar een schaal bij de uitgangplaatsen waar u een collectegift in kunt doen. Of, als u dat liever doet, kunt u als u thuis bent gekomen uw tevredenheid in Euro's uitdrukken en uw dan aftrekbare gift aan het onderstaande bankrekeningnummer overmaken. Wij zijn zeer afhankelijk van deze inkomsten

Steunt ú onze stichting al?

Het secretariaat:

adres: Wegedoor 12, 5666 AV Geldrop; tel. 040-2856240

e-mail: brigidaconcerten@gmail.com

website: www.brigidaorgel.nl

Bankrekeningnummer: NL 63 RABO 0149350791

ten name van de Stichting Brigida Concerten, Geldrop

De stichting heeft per 1 januari 2014 een culturele ANBI status (dus een mogelijkheid tot 125% giftaftrek).

Bestuurssamenstelling van de Stichting Brigida Concerten per 1 september 2020

voorzitter: P.L.M. van Rooij, Geldrop

secretaris: J. Molenaar, Eindhoven

penningmeester: C.M. Huizer, Veldhoven

leden: J.F. de Beer, Geldrop

N.A.M. van Broekhoven, Geldrop

H.J. van Leeuwen, Geldrop